

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VI. An excipiens consiteri videatur de jure adversarij: & an quis in judicio pluribus, ísque contrariis exceptionibus uti possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

bat; & hinc probabile est loqui hoc Capitulum de beneficiis compatilibus.

In favorem & defensionem suæ Ecclesiæ potest quis opponere exceptionem excommunicationis, perjurii, vel aliam legitimam exceptionem, absque eo, ut vicissim ipsi per modum replicationis similis exceptio opponi possit *c. Dilecti 8. h. t.* Sicuti enim exceptio, quæ non repellit intentionem actoris, pro nulla habetur, ita etiam replicatio pro nulla habenda est, quæ non excludit exceptionem, prout fit in casu nostræ assertionis, in bonum Ecclesiæ, ne indignus ad eam promoveatur.

Exceptio rei judicatæ non competit Reo absoluto per sententiam Iudicis, eò quòd rem non amplius possideat; etiam si postea iterum possidere incipiat. *c. Adversario 13. h. t.* Neque enim ad rei illius restitutionem tum condemnari, aut absolvi ab ea potuit, quando rem talem non amplius possidebat, nisi dolo malo possidere desierit (quo in casu saltem ad restitutionem rei condemnari potuit) aut pretium pro re possessa vendita accipit, quod in locum rei venditæ succedit.

Exceptio rei judicatæ per Iudicem Ecclesiasticum potest opponi, etiam coram Iudice seculari in causa mixti fori, & ex converso, *c. Cum quidam 2. h. t. in 6.* Quia sententia lata per legitimum Iudicem jus tribuit parti contra quemvis Iudicem alium, nisi ageretur in causa appellationis, aut esset sententia à seculari Iudice lata cum periculo animæ.

In casu, quo quis declinatoriam v. g. exceptionem contra Iudicem opponit, quæ tamen non admittitur, potest qui-

dem ad superiorem Iudicem appellare, & hujus erit, de exceptione hac judicare, non tamen de causa principali. *c. Olim 7. h. t.* Debet enim Iudex appellationis de eo tantum cognoscere, super quo fuit appellatum.

In casu, quo per exceptionem suspensionis ab officio, & beneficio, contra quam replicatur de nullitate illius, retardetur ordinatio, seu provisio Ecclesiæ, debet absolutio à Superiore fieri saltem ad cautelam; prout sumitur ex *c. Apostolica 9. h. t.* cum non debeat obesse Ecclesiæ mora in rebus spiritualibus, stante tali dubio.

§. VI.

An excipiens confiteri videatur de iure adversarii: Et an quis in iudicio pluribus, utique contrariis exceptionibus uti possit?

Communis Regule juris est *63. in 6.* Quòd is, qui exceptionem objicit, non videatur de intentione adversarii confiteri; ad primam ergo quæstionem responsio negativa est, quæ etiam habetur in *c. Cum venerabilis 6. h. t.* De quo enim pars excipiens in iudicio post litem contestatam omnino contendere vult, hoc utique non censetur confiteri; si tamen ipse reus fateatur v. g. debitum, exceptionem tamen annectat, de solutione facta, hac & in similibus exceptionibus, nisi probaverit reus, habebitur pro confesso, & condemnabitur.

Ad secundam quæstionem respondeo, quòd possit reus in iudicio non unam tantum, sed pluribus etiam uti exceptionibus, vel simul eas proponendo, vel successivè etiam contrariis (saltem disjunctivè

jun&ivè, & sub conditione, ne utrumque verum esse, asserere videatur) ita ut si in probatione una deficiat, ad alteram transire possit, nisi ita directè sibi invi-

cem adversarentur exceptiones tales, ut quod ponitur in una, nec conditionaliter poni possit in altera, quin convincatur eas ponens de mendacio.

T I T V L V S XXVI. DE PRÆSCRIPTIONIBUS.

SECTIO I.

*De prescriptione in genere,
& personis prescribentibus,
ac rebus, qua prescribi
possunt.*

§. I.

*Quid sit prescriptio, & an, ac
quomodo ab usucapione distinguatur,
& ob quas causas sit à jure
introducenda?*

PRÆscriptio rectè definitur, esse excep-
tio (peremptoria scilicet) ex tempore,
& modo legibus definito substantiam ca-
piens. Usucapio verò apud Jurisconsultum
L. 3. ff. De usurpat. & usucap. dicitur
esse adjectio (sive acquisitio domini-
ii, ut Glossa loquitur) per continuationem
possessiois (habite cum bona fide, ac ju-
sto titulo, ut iterum Glossa dicit) &
temporis lege definiti; ita ut præscriptio
ab usucapione juxta has definitiones dif-
ferat, tanquam effectus à sua causa; quæ
enim per usucapionem, tanquam viam
ad præscriptionem nobis adjiciuntur, pro
illis tanquam Domini excipere contra ad-
versarios titulo præscriptionis possumus;

& quamvis aliqui velint, præscriptionem
ab usucapione distingui in eo, quòd hæc
sit mobilium, illa immobilium, dicitur
tamen hæc distinctio nullum in jure fun-
damentum habere, cum ad res etiam
immobiles Insti. De usucap. & præ-
scrips. usucapio referatur, res tamen
momenti non est, ut pro ea multum
tigaretur, cum hodie pro synonymis ac-
cipiantur usucapio, & præscriptio.

Introducenda autem est à jure Civilis
præscriptio, seu usucapio, & à jure Can-
onico propter bonum publicam commu-
ne approbata fuit, ne diu & sæpe
quarundam rerum dominia incerta
essent, & ut litibus sæpe diu duran-
tibus finis imponatur, ac hominum ad
sua, & res suas in judicio defendenda
ignavia excitaretur, ob periculum
tendæ per præscriptionem rei suæ, si
repe tam in judicio negligenter, Et
non tantum in foro externo, sed
etiam interno, & conscientie vim
habet præscriptio, ita, ut qui præscriptio
postmodum non teneatur, ad rem
restituendam, si resciret, alienam
fuisse, cum per usucapionem legitimam
rei illius Dominus factus sit, utroque
jure approbante, quamvis nulla culpa
illis negligentia prioris Domini in-
veniretur.